

Monitor EU-burgers september 2014

Het aantal dienstverbanden van Bulgaren en Roemenen steeg sterk vanaf 1 januari 2015 tot juni 2015, maar daarna nauwelijks meer. Dit komt overeen met berichten in de media. Zie bijlage: Roemenen alweer naar huis: 'Het is geen Luilekkerland' Algemeen Dagblad, 6 oktober 2014

De ontwikkeling van het aantal dienstverbanden van Polen volgde nagenoeg hetzelfde seizoenspatroon als in het vorige jaar. Maar wel begon in 2013 de daling pas in oktober/november en er was in december een tijdelijke stijging die ook in januari 2014 doorzette. Daarna daalde het aantal dienstverbanden tot het in maart weer begon te stijgen tot en met augustus, de laatste maand waarover gegevens beschikbaar zijn.

Het aantal WW-uitkeringen aan Bulgaren steeg vanaf juli 2014 niet meer, maar daalde zelfs. Bij de Roemen begon de daling al in mei 2014. Het betreft slechts kleine aantallen: 84 respectievelijk 49 in september 2014.

Niet alleen de dienstverbanden, maar ook de WW-uitkeringen bij de Polen volgden een seizoenspatroon: een toename vanaf oktober 2013 t/m januari 2014 en daarna een nagenoeg gestage daling t/m september, de laatste maand waarover gegevens beschikbaar zijn. Deze ontwikkeling sluit goed aan bij die van de dienstverbanden. Als het aantal dienstverbanden daalt, stijgt het aantal WW-uitkeringen en andersom. In tegenstelling tot bij de andere nationaliteiten, is er bij de Polen sprake van een stijgende trend.

De meeste WW-uitkeringen worden naar Polen geëxporteerd. Dit aantal was in de winterperiode van oktober 2013 t/m februari 2014 beduidend hoger dan in het vorige seizoen.

Te late aanvragen (meer dan 2 weken te laat) komen vaker voor bij Portugezen (21,7%, gemiddeld 15,7 weken) en Grieken (20,3%, gemiddeld 13,9 weken) dan bij MOE-landers (16,7%, gemiddeld 11,5 weken). Nederlanders: 11,1%, gemiddeld 9,4 weken. Het percentage Polen die hun WW-uitkering te laat aanvraagden daalde iets sinds eind 2013: van 18,2% naar 17,4%.

Korte uitkeringen (3 maanden of korter) komen voornamelijk voor bij WW-ers uit de Baltische staten (40,2%, gemiddelde max-duur: 8,7 weken), Bulgaren (34,5%, gemiddelde max-duur: 11,0 weken) en Hongaren (32,6%, gemiddelde max-duur: 10,0 weken). Nederlanders: 4,2%, gemiddelde max-duur: 25,9 weken. Het percentage Polen met een korte uitkering is sinds eind 2013 sterk gedaald: van 35,4% naar 25,9%, mogelijk omdat steeds ze steeds vaker een Poolse arbeidsverleden opgeven.

Toeslagen komen vooral voor bij Litouwers (33,0%), Bulgaren (29,8%), Slovenen (28,6%), Tsjechen (28,6%) en Hongaren (26,5%). Nederlanders: 9,1%). Vooral bij de Bulgaren en Slovenen is het hoge percentage toeslagen opvallend, omdat ze een voor MOE-landers relatief hoog dagloon hebben: € 95,60 respectievelijk € 96,20. Het is de vraag of het hoge percentage toeslagen bij Bulgaren verband houdt met de vorig jaar geconstateerde toeslagenfraude.

Het gemiddelde bruto dagloon van de WW-ers uit de MOE-landen is € 80, van de WW-ers uit overige EU-landen is dat € 110. Een uitschieter bij de MOE-landers vormen de Roemen met € 114,50. Uitzonderingen de WW-ers uit overige EU-landen zijn de Grieken (€ 88,90) en de Portugezen (€92,50): ze hebben net als de MOE-landers een laag dagloon. De percentages Grieken en Portugezen die een toeslag hebben zijn (daarom) nagenoeg hetzelfde als bij de MOE-landers.

Poolse WW-ers werkten vooral via uitzendbedrijven (38,0%) en rechtstreeks bij havenbedrijven (20,2%) en bij agrarische bedrijven (10,7%). Roemeense WW-ers werkten vooral in de sector Overheid, onderwijs en wetenschappen (26,5%). Het zijn waarschijnlijk grotendeels kenniswerkers, wat ook hun het relatief hoge gemiddelde dagloon verklaart. Bulgaarse WW-ers werkten net als de Polen vooral via uitzendbedrijven (26,2%) en in de zakelijke dienstverlening (19%).

Roemenen alweer naar huis: 'Het is geen Luilekkerland'

De gevreesde grote toestroom van Roemeense immigranten is volledig uitgebleven. Sterker nog: van de Roemenen die wél zijn gekomen, is een groot deel alweer naar huis. Het werk en de hoge kosten van levensonderhoud vielen vies tegen.

Nederland opende op 1 januari de arbeidsmarkt voor Roemenen en Bulgaren. Critici en politieke partijen vreesden dat tienduizenden en misschien wel honderdduizenden Oost-Europeanen de Nederlandse arbeidsmarkt zouden overspoelen, nu ze eenvoudig aan een Burgerservicenummer konden komen.

Minister Asscher van Sociale Zaken zei zelfs dat hij het liefst de grens dicht zou houden voor de Roemenen en Bulgaren. Maar de gevreesde grote toestroom is totaal uitgebleven. In de eerste 9 maanden lieten 3860 Roemenen en 1964 Bulgaren zich inschrijven voor een Burgerservicenummer.

En van die nieuwkomers is nu ook een flink deel alweer vertrokken, blijkt uit een rondgang. 'Nederland is niet het luilekkerland dat ze zich hadden voorgesteld', zegt directeur John van der List van uitzendbureau Goodmorning. Hij haalde 600 Roemenen naar Nederland. 'Ik heb er nog 400, de anderen zijn weer terug.'

Het ongeschoolde werk dat de Roemenen veelal doen, betaalt maar net boven het minimumloon. Daar staan hoge huren en forse zorgpremies tegenover. 'En Roemenen zijn meer levensgenieters dan bijvoorbeeld Polen', zegt Van der List. 'Het geld gaat vaak meteen op aan een Adidas-trainingspak en andere spullen. Aan het eind van de maand blijft er niets over om te sparen.'

Ook de taal is een probleem voor veel Roemenen. Van der List opende in Roemenië een kantoortje om werknemers te werven. Hij geeft het niet op. 'Nee, we leggen de Roemenen nu veel beter uit wat ze wel en niet moeten verwachten in Nederland. Dat werkt.'

Uit: Algemeen Dagblad, maandag 6 oktober 2014